

በቤኒሻንጉል-ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
ግብርና ቢሮ በሰብል ልማትና ጥበቃ
ቴክኖሎጂ ማስፋፊያ ዳይሬክቶሬት
የተዘጋጀ

የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት
አሰጣጥ፣ ምዝገባ፣ አጠቃቀምና ቁጥጥር
መመሪያ

ታህሳስ 2010 ዓ.ም

አሶሳ

መግቢያ

ፀረ-ተባይ የሰውና የእንስሳት በሽታ አስተላላፊዎችን ጨምሮ ማንኛውንም ተባይ በማከማቻ፣ በማጓጓዣ፣ በእርሻ ቦታና በቤት ውስጥ፣ በምግብ፣ በግብርና ምርቶች፣ በእንጨትና የእንጨት ወጤቶች ወይም የእንስሳት መኖሪያ ላይ ጉዳት የሚያደርሱ ወይም የሚያወኩ ተፈላጊ ያልሆኑ የእፅዋት /አረም/፣ ነፍሳት፣ የጀርባ አጥንት ያላቸው እንስሳትና ሌሎች በዓይን የማይታዩ ረቂቅ ህዋሳትን ለመከላከል፣ ለመቆጣጠር፣ ለማጥፋት የሚያገለግሉ ማንኛውም ንጥረ ነገር፣ ድብልቅ ወይም ህይወት ያለው ነገር ሲሆን የእፅዋት ዕድገትን ለመቆጣጠር ቅጠሎችን ለማርገፍ፣ ለማድረቅ፣ ፍራፍሬዎች ለማሳሳት ወይም ያለጊዜያቸው እንዳይረግፉ ለመከላከል የሚወልድ ከምርት ስብሰባ በፊትና በኋላ የምንጠቀምባቸውን ንጥረ ነገሮችን ሁሉ ያካትታል።

ፀረ-ተባይ መርዝ ስለሆነ በከፍተኛ ጥንቃቄ ስራ ላይ ካልዋለ፣ በሰዎች፣ በእንስሳት፣ በእፅዋት እንዲሁም ደግሞ በአካባቢ ላይ ጉዳት ሊያደርስ ይችላል። ስለሆነም ፀረ-ተባይ በሚመረትበት፣ በሚከማችበት፣ በሚጓጓዝበት ወይም ጥቅም ላይ በሚወልበት ወቅት ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ አስፈላጊ መሆኑ አያጠያይቅም። በፀረ-ተባይ መመረዝ ቅጽበታዊ ወይም ከጊዜ በኋላ ቀስ በቀስ ሊከሰት ይችላል። ጥንቃቄ በጎደለው ሁኔታ ፀረ-ተባይ መጠቀም አካባቢን ከመበከሉም ባሻገር በሰውና በእንስሳት ላይ ከፍተኛ ጉዳት ሊያስከትል ይችላል። በመሆኑም ፀረ-ተባይ በአግባቡ በስራ ላይ ካልዋለ ሊያስከትል የሚችለውን ጉዳት በመገንዘብ ኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግሥት የፀረ-ተባይ ምዝገባና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 674/2002 ተደንግጓል። የቤንሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ግብርና ቢሮውም ይህንን አዋጅ ለማስፈጽም ይህ መመሪያ ተዘጋጅቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1 የአዉጪዉ ባለሥልጠን

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ግብርና ቢሮ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት በተሰጠዉ ስልጣን መሠረት የፀረ-ተባይ ምዝገባና ቁጥጥር አዋጅ ቁጥር 674/2002ን ለማስፈፀም ይህን መመሪያ አዉጥቷል።

2 አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ግብርና ቢሮ “የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት አሰጣጥ፣ ምዝገባ፣ አጠቃቀምና ቁጥጥር መመሪያ ቁጥር 11/2010” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

3 ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም እስካልተሰጠዉ ድረስ በዚህ መመሪያ ዉስጥ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 ዓ.ም የተጠቀሱ ትርጉሞች እንደተጠበቁ ሆኖ በተጨማሪ፤

“ቢሮ” ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ግብርና ቢሮ ማለት ነዉ፤

“የሰብል ልማትና ጥበቃ ቴክኖሎጂ ማስፋፊያ ዳሬክቶሬት” ማለት በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት በግብርና ቢሮ የሚገኝ ዳሬክቶሬት ነዉ፤

“ዞን” ማለት በክልሉ ዉስጥ ያሉት ግብርና መምሪያዎች ማለት ነዉ፤

“ወረዳ” ማለት በዞን ዉስጥ ያሉት ግብርና ጽ/ቤቶች ማለት ነዉ፤

“ቀበሌ” ማለት በወረዳ ዉስጥ ያሉት ግብርና ጽ/ቤቶች ማለት ነዉ፤

“ተባይ” ማለት በእርሻ ቦታ ወይም በቤት ዉስጥ ምርት ከመመረቱ በፊትና ከተመረተም በኋላ ጥራቱን፣ ጣዕሙንና የምግብ ይዘቱን የሚያጎድፉ፣ መጠኑን የሚቀንስ፣ ለአደጋ የሚያጋልጡ፣ የሚጎዱ፣ የሚያዉኩ ወይም ጨርሶ የሚያጠፉ ተፈላጊ ያልሆኑ የእፅዋት /አረም/፣ ሕይወት ያላቸዉ ነፍሳት፣ የጀርባ አጥንት ያላቸዉ እንስሳትና ሌሎች በዓይን የማይታዩ ረቂቅ ህዋሳትን ያጠቃልላል፤

“ወረርሽኝ ተባይ” ማለት ከአንድ አካባቢ በመነሳት በአጭር ጊዜ ውስጥ በፍጥነት በመራባትና ሰፊ ቦታን መሸፈን የሚችል ድንበር ዘለል የሆነና በዚያው አካባቢ ለመከላከል ወይም ለመቆጣጠር እጅግ አስቸጋሪና አወዳሚ የሆነ ተባይ ማለት ነው፤

“አዲስ ተባይ” ማለት በአንድ አካባቢ ያልነበረ፣ ያልተለመደ፣ በቅርብ ጊዜ ከሌላ ቦታ የገባ ወይም የተፈጠረ አደገኛ ተባይ የሆነ ማለት ነው፤

“መደበኛ ተባይ” ማለት በአንድ አካባቢ የታወቀና የነበረ ድንበር ዘለል ያልሆነና ለመከላከል ወይም ለመቆጣጠር የሚቻል ተባይ ማለት ነው፤

“ፀረ-ተባይ” ማለት ማንኛቸውም ዓይነት ተባይ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ የሚከላከል፣ የሚያባርር፣ ወይም የሚገድል የተቀመሙ ንጥረ ነገሮች ውህደት ወይም በአይን የማይታዩና የፀረ-ተባይን አገልግሎት ሊሰጡ የሚችሉ ሕይወት ያላቸው ነገሮችን ያጠቃልላል፤

“ፀረ-ተባይ ኬሚካል አጠቃቀም” ማለት ፀረ-ተባይ በአንድ በተወሰነ ቦታ በእፅዋት፣ በእንስሳት ወይም በአፈር ላይ በማስቀመጥ፣ በመርጨት ወይም በማትነን በነፍሳት፣ በበሽታ፣ በአረምንና በሌሎች ተባይ የሚደርሰውን ጉዳት ለመከላከል የምንጠቀምበት ዘዴ ነው፤

“የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት” ማለት በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ ለመስማራት ለሚፈልጉ ማናቸውም ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በዘርፉ ለመስመራት የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን ያሟሉና ብቁ መሆናቸውን በማረጋገጥ በቢሮ የሚሰጥ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማለት ነው፤

“የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ምዝገባ” ማለት ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይ ለመነገድ በቢሮው የተመዘገቡና የብቃት ማረጋገጫ ያወጡትን መመዝገብና ህጋዊ በማድረግ የግል መረጃቸውን ማደረጀት ማለት ነው፤

“የንግድ ሥራ ፍቃድ” ማለት በዚህ መመሪያ ውስጥ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ለተሰጣቸው ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት አግባብ ባለው ህግ መሠረት በክልሉ ንግድ፣ ትራንስፖርትና ኢንዱስትሪ ልማት ቢሮ የሚሰጥ የንግድ ስራ ፍቃድ ነው፤

“ቁጥጥር” ማለት በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሠማሩት ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በህጉ መሠረት መስራታቸውና የውስጥ አሰራራቸውን

የሚፈተሹበት፤ ከህጉ ውጭ ሆነው ሲገኙ እንዲሁም ያለአግባብ በስራው በተሰማሩት ላይ የእርምጃ እርምጃ የሚወሰድበት አሰራር ነው፤

“ተቆጣጠሪ” ማለት በክልል ግብርና ቢሮ በየደረጃው የሚመደቡና የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት፣ ምዝገባን፣ አጠቃቀምና ቁጥጥር ስራውን የሚያካሂዱ ባለሙያዎች ናቸው፤

“የሽያጭ ስፍራ” ማለት በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሠማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይን የሚቸረኩበት ወይም የሚሸጡበት ስፍራ ወይም ቦታ ማለት ነው፤

“ማከማቻ” ማለት በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሠማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይን ከመሸጫ ቦታ ውጭ የሚያከማቹበት መጋዘን ማለት ወይም ተቋም ነው፤

“መሸጥ” ማለት ፀረ-ተባይን በንግድ ሥርዓቱ ለሽያጭ ለተጠቃሚው ማቅረብ ወይም ለመሸጥ በማሰብ መያዝ ማለት ነው፤

“ስርጭት” ማለት በክልሉ ውስጥ በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሠማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይን ለተጠቃሚዎች፣ አርሶ አደሮች ወይም ለአምራች ድርጅቶች በገበያ ንግድ ሥርዓቱ የሚደርሰበት ሂደት ማለት ነው፤

“የታገደ ፀረ-ተባይ” ማለት በዓለም አቀፍ የተወገዙ፣ የመጠቀሚያ ጊዜ ያለፈባቸውና በሌሎች ምክንያቶች የታገዱ በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሠማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት መጋዘን ውስጥ ያሉ ወይም ያለአግባብ ወደ ክልሉ የገቡና በሚመለከታቸው አግባብነት ባላቸው አካላት በህግ የተያዘና ውሳኔ ያላገኙ ማለት ነው፤

“ጥቅም ላይ ሊውሉ የማይችሉ ፀረ-ተባይ” ማለት በባዝል፣ በስቶክሆልም ወይም በሮተርዳም ስምምነት መሠረት ከአካባቢና ከጤና አንፀር ጥቅም ላይ እንዳይውሉ የተገደ ወይም ጥብቅ ገደብ የተጣለበት፣ በአያያዝ ጉድለት ወይም ለረዥም ጊዜ ከመከማቸት ምክንያት የተነሳ ይዘቱ የተበላሸ፣ ምንጫቸው የማይተወቁና ለተለመላት ዓለማዊ መጠቀም የማይቻል ፀረ-ተባይ ማለት ነው፤

“አደጋ” ማለት በሰው፣ በእፅዋት፣ በእንስሳት ጤና፣ በአካባቢ ወይም በንብረት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ወይም ጉዳት ሊያስከትል የሚችል የፀረ-ተባይ ባህሪ መለያ ነው፤

“ሰው” ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በሕግ የሰውነት መብት የተሠጠው አካል ማለት ነው። በዚህ መመሪያ ውስጥ በወንድ ፆታ የተገለፁት ሁሉ የሴት ፆታንም ያጠቃልላሉ።

4. የመመሪያው ዓላማ

በቢሮ በህጋዊ መንገድ የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በማወጣት በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሰማሩትን ግለሰቦች፣ ድርጅቶችና ማህበራት ለመከታተል፣ ለመደገፍና ለማበረታታት፣ በህገ-ወጥ መንገድ በዚህ ስራ ላይ በተሰማሩ አካላት ላይ የእርምት እርምጃ በመውሰድ ወደ ህጋዊ መንገድ ለማስመለስ፣ ነባር የአሠራር ሂደት በማሻሻልና የተጠናከረ በየደረጃው ተግባርና ኃላፊነት ግልፅ በሆነ አሠራር በመዘርጋት በሰው፣ በእፅዋት፣ በእንስሳትና በአካባቢ ላይ በፀረ-ተባይ የሚደርሰውን ጉዳት መቀነስ ነው።

5. የመመሪያው አስፈላጊነት

ግብርናን በማዘመን ምርትና ምርታማነትን ማሳደግ የተቀናጀ ተባይ መከላከል ዘዴን መጠቀም በዓለም አቀፍ ደረጃ አመራጭነት የሌለው ጉዳይ ነው። በክልላችንም በየጊዜው እየተከሰተ ያለውን የፀረ-ሰብል ተባዮችን ለመከላከል ሲባል የተለያዩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶችና ማህበራት እንዲሁም በክልሉ በእርሻ ስራ ላይ የተሰማሩ የግል ባለሀብቶች ፀረ-ተባይን የሚጠቀሙ ሲሆን ሌሎች ደግሞ በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ ተሰማርተው ይገኛሉ።

ስለሆነም ከቢሮው በህጋዊ መንገድ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በማወጣት በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሰማሩትን ለመከታተል፣ ለመደገፍና ለማበረታታት፣ በህገ-ወጥ መንገድ በተሰማሩ አካላት ላይ የእርምት እርምጃ ለመውሰድ የሚያስችል፣ እየደረሰ ያለውን ጉዳት ለመቀነስ አዲስ የአሠራር ስርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ፣ ከፀረ-ተባይ ጋር ግንኙነት ያላቸውን ሌሎች ተግባራት ለመቆጣጠር፣ ነባር አሠራርን በማሻሻል የተጠናከረና የተቀናጀ በየደረጃው ተግባርና ኃላፊነት ግልፅ አሠራር በመዘርጋት በሰው፣ በእፅዋት፣ በእንስሳትና በአካባቢ ላይ የሚደርሰውን ጉዳት ስለሚቀንስ የመመሪያው አስፈላጊነት ከፍተኛ ነው።

6. የተፈፀሟቸው ወሰን

ይህ መመሪያ በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ውስጥ በሁሉም አካባቢዎች በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ በተሰማሩ፣ በፀረ-ተባይ ተጠቃሚ ግለሰቦች፣ ድርጅቶችና ማህበራት እንዲሁም በግል እርሻ ስራ ላይ በተሰማሩ የግል ባለሀብቶች ተፈፃሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

የብቃት ማረጋገጫ፣ የንግድ ፍቃድ አሰጣጥና መሟላት ያለባቸው ነገሮች

አንቀጽ 1. የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት አሰጣጥ፡-

ሀ/ አስራ ስምንት /18/ ዓመትና በላይ የሆነ ፀረ-ተባይ ለመሸጥ፣ ለማከፋፈል ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ለመስጠት የሚፈልጉ ማንኛውም ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ለፀረ-ተባይ ንግድ ሥራ ፍቃድ ቅድመ ሁኔታ የሆነውን የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ማግኘት አለባቸው፤

ለ/ የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የሚሰጠው በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ግብርና ቢሮ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ ለዞኖችና ወረዳዎች በወክልና ሊሰጥ ይችላል፤

ሐ/ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱ በየዓመቱ የሚታደስ ሲሆን ምዝገባው ፀንቶ የሚቆይበት ጊዜ እንዳበቃ በተመሳሳይ ጊዜ የሚታደስ ሆኖ ለእድሳቱ ዓመታዊ ሪፖርት አሟልቶ የማቅረብ ግዴታ አለበት፤

መ/ የብቃት ማረጋገጫው ህጋዊ የሚሆነው ለዚህ በተዘጋጀ ውል ፎርማት ፍቃድ ጠያቂውና ቢሮው ከተፈራራሙ በኋላ በክልሉ ፍትህ ቢሮ ሲፀድቅ ብቻ ነው፤

ሠ/ በክልሉ በመንግስት ሥራ ላይ የተሰማሩ ማንኛውም የመንግስት ሠራተኛ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን ማውጣት አይችሉም፤

ረ/ ሆኖም የመንግስት ሥራውን ለቆ በዚህ ስራ ላይ መሰማራት ቢፈልጉ የመንግስት ሥራ መልቀቁን የሚያረጋግጥ ማረጋገጫ ሲያቀርብ ፍቃዱን መውሰድ ይችላል።

አንቀጽ 2 የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ለማውጣት መሟላት ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች፡-

ሀ/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ጠያቂው በአካል ቀርቦ በጽሁፍ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት እንዲሰጠው ለወረዳ ወይም ለከተማ አስተዳደር ግብርና ጽ/ቤት ጥያቄ ያቀርባል፤ በፍትህ ጽ/ቤት በሚቀርብ የወክልና ማረጋገጫ ካልሆነ በስተቀር የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀትን ለሌላ ሰው መስጠት አይቻልም፤

ለ/ የክልሉ ወይም የአካባቢ ነዋሪ ያልሆነ ፍቃድ ጠያቂ ግለሰብ፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በየወቅቱ ግንኙነት ሊያደርግና ማንኛውንም መረጃ ለመስጠት የሚችል በክልሉ ወይም በአካባቢ ቋሚ የሆነ ነዋሪ በፍትህ የፀደቀ ተወካይ ሊኖረው ይገባል፤ የወጭ ሃገር ዜጋ ከሆነ ተጨማሪ ፓስፖርት ማቅረብ ግዴታ አለባት፤

ሐ/ የወረዳው ወይም ከተማ አስተዳደር ግብርና የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች የቀረበውን ጥያቄ መርምረው ለዚህ በተዘጋጀው ፎርም መረጃውን ሞልቶ ለወረዳው ወይም ለከተማ አስተዳደር ግብርና ጽ/ቤቱ ኃላፊ ለማጽደቅ ያቀርባሉ፤

መ/ የወረዳው ወይም በከተማው አስተዳደር ግብርና ጽ/ቤት ኃላፊ በባለሙያዎች ለማጽደቅ የቀረበለትን መርምሮ ያፀድቃል፤

ሠ/ የወረዳው ወይም ከተማ አስተዳደር የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች በወረዳው ወይም በከተማው አስተዳደር ግብርና ጽ/ቤት ኃላፊ የፀደቀውን ለክልል ግብርና ቢሮ ይልካሉ፤

ረ/ በአመልካቹ የቀረቡት መረጃዎች ያልተሟሉ ከሆነ ጽ/ቤቱ ለአመልካቹ መረጃውን እንዲያሟላ በአምስት /5/ የሥራ ቀናት ውስጥ ያሳውቃል፡፡ አመልካቹም የተጓደሉትን መረጃዎች በአምስት /5/ የሥራ ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ አሟልቶ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡ አመልካቹ በተጠቀሰው የጊዜ ገደብ ውስጥ መረጃውን አሟልቶ ካላቀረበ ማመልከቻው ተቀባይነት አይኖረውም፤

ሰ/ የተላከው መረጃ በፎርሙ መሠረት የተሟላ መሆኑን የክልሉ ግብርና ቢሮ የሰብል ጥበቃ ባለሙያ ያረጋግጣል፤

ሸ/ የክልሉ ግብርና ቢሮ የሰብል ጥበቃ ባለሙያ መረጃዎችን አጣርቶ የብቃት ማረጋገጫውን አዘጋጅቶ ለውሳኔ ለሚመለከታቸው ኃላፊዎች ያቀርባል፤

ቀ/ ቢሮውም የቀረበለትን የብቃት ማረጋገጫ መርምሮ ትክክለኝነቱን ከአረጋገጡና ከተፈራረሙ በኋላ በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል ፍትህ ቢሮ እንዲያፀድቀው ይልካል፤

ተ/ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የተሠጠው ማንኛውም ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማህበራት ከገባው ወል ወጪ ሰርቶ ቢገኝ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ መሠረት በህግ ተጠያቂ ይሆናል።

አንቀጽ 3 የንግድ ስራ ፍቃድ አሠጣጥ፡-

የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ለተሰጣቸው አካላት አግባብ ባለው ህግ መሠረት የንግድ ስራ ፍቃድ የሚሰጠው በቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ንግድ፣ ትራንፖርትና ኢንዱስትሪ ልማት ቢሮ ወይም በየደረጃ ባሉ በዘርፋ የሚሠጥ ነው፤

ሀ/ የጅምላ አከፋፋይ ፍቃድ፡- ከአምራች ድርጅቱ ወይም ፀረ-ተባይ ከሚመረትበት ፋብሪካ ምንም ዓይነት የመያዣ ወይም የፀረ-ተባይ ኬሚካል ለውጥ ሳያደርግ ባለበት ሁኔታ ለቸርቻሪዎች ወይም ለተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ ለተሠማሩት ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት የሚሰጥ ፍቃድ ነው፤

ለ/ የቸርቻሪ ፍቃድ፡- ከአከፋፋይ የተረከበውን ፀረ-ተባይ ምንም ዓይነት የመያዣ ወይም የፀረ-ተባይ ኬሚካል ለውጥ ሳያደርግ ባለበት ሁኔታ ለተጠቃሚ ለሚሸጥ የሚሰጥ ፍቃድ ነው፤

ሐ/ የተባይ መከላከል አገልግሎት ፍቃድ፡- በቤት ውስጥ ወይም በእርሻ ሥራ ላይ የሚከሰቱ ተባዮችን ለመከላከል የርጭት ስራ ለማካሄድ ለሚሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት የሚሰጥ ፍቃድ ነው፤

መ/ ቢሮው በተባይ መከላከል አገልግሎት በገጠር ሥራ ዕድል ፈጠራ መደራጀት ለሚፈልጉ ወጣቶች የአቅም ግንባታ ሥልጠና በመስጠትና በማብቃት ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር እንዲደረጁ ሁኔታዎችን ያመቻቻል፤ ድጋፍ ያደርጋል፤

ሠ/ በወረርሽኝ ለሚከሰቱ /አይጥ፣ ተምች፣ የቆላ ፌንጣ፣ አንባጣ፣ ግሪሳ ወፍና ሌሎች በወረርሽኝ መልክ ለሚከሰቱ አዳዲስ ለሚነሱና በአርሶ አደሩ አቅም ለመቆጣጠር የማይቻሉ ተባዮችን/ ለመከላከል ፀረ-ተባይ ኬሚካልና የሰውነት መከላከያ ቁሳቁሶች በየደረጃ ባሉ የግብርና መዋቅር ወይም መ/ቤት የማቅረብና የማስቀረብ ግዴታ አለባቸው።

አንቀጽ 4 የንግድ ሥራ ፍቃድ ለማወጣት መሟላት ያለባቸው መስፈርቶች፡-

4.1 ባለሙያዎችን ስለመቅጠር

1. በፀረ-ተባይ ጅምላ አከፋፋይ ወይም ቸርቻሮ ንግድ ስራ የሚሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ለዚህ ስራ አንድ የሙያ ወይም ቴክኒክ ድጋፍ የሚሰጥ ባለሙያ መቅጠር ግዴታ አለባቸው፤
2. ባለሙያው በእዕዋት ጥበቃ፣ እዕዋት ሳይንስ፣ አጠቃላይ እርሻ፣ ኬሚስትሪ፣ አፕላይድ ኬሚስትሪ፣ ባዮሎጂ ትምህርት ዘርፍ ቢያንስ በዲፕሎማ የተመረቀ ከአራት /4/ ዓመት የስራ ልምድ ያላነሰ፣ በመጀመሪያ ድግሪ የተመረቀ ከሁለት /2/ ዓመት የስራ ልምድ ያላነሰ፣ በሁለተኛ ድግሪ የተመረቀ ዜሮ /0/ ዓመት የስራ ልምድ ያለው መሆን ይኖርበታል፤
3. በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ የሚሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በአንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ አንድ ከተራ ቁጥር 2 ላይ የተቀመጡትን መመዘኛዎች የሚያሟሉ ከሆኑ በራሳቸው የሽያጭና የተባይ መከላከል አገልግሎቱን ስራ መስጠት ይችላሉ፤
4. የሚቀጠረው ባለሙያ በፀረ-ተባይ አያያዝና አጠቃቀም እንዲሁም በፀረ-ተባይ ምክንያት ሊደርስ የሚችለውን ጉዳት ለመከላከል አስፈላጊውን ምክር አገልግሎት የመስጠት ኃላፊነት ያለበት ሲሆን የቅጥር ስምምነቱ የመንግስት ደንብና መመሪያን መሠረት ያደረገና በዉልና ማስረጃ ፀድቆ የቀረበ መሆን ይኖርበታል፤
5. በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የሚሰማሩ የኒዬኖችና መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የማከማቻና የመሸጫ ሱቃቸውን ከምግብ፣ መጣጥ፣ ዘርና ማዳባሪያ ጋር ማከማቸት በፍፁም አይቻልም። ሌሎች በዚህ መመሪያ አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ 4.2፣ 4.3፣ 4.4፣ 4.5 እና 4.6 የተጠቀሱት የመተግባር ግዴታ አለባቸው።

4.2 የሰውነት መከላከያ ትጥቅ

4.2.1. ማንኛውም በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ድርጅቶች ወይም አገልግሎት ሰጪ ግለሰቦችና ማህበራት በዚህ መመሪያ ከፀረ-ተባይ ጋር የተያያዙ ገደቦችን በሚቃረን መልኩ ፀረ-ተባይን መጠቀም ወይም ሠራተኞቻቸው እንዲጠቀሙ ማድረግ ወይም ሌላ ሰው እንዲጠቀም ሃሳብ ማቅረብ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 አንቀጽ 22 ንዑስ አንቀጽ 3 /ሐ/ መሠረት በህግ ተጠያቂ ይሆናሉ።

4.2.2. ማንኛውም በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሰማራው አካል አሠሪ ሠራተኛውን ፀረ-ተባይ እንዲጠቀም ሲያደርግ ወይም ሲፈቅድ ፀረ-ተባይን በጥንቃቄ መያዝ የሚያስችሉ አስፈላጊ የስልጠና፣ የሰውነት መከላከያ ትጥቆችንና የአሠራር መመሪያዎችን በማቅረብ ሠራተኛው

እነዚህን እንዲጠቀም ማድረግ ግዴታ አለበት። ይህን ሳያደርግ በሠራተኛው ላይ ጉዳት ቢደርስ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ እና ሸ መሠረት አሠሪው የህክምና ሙሉ ወጪውንና የጉዳት ካላ መክፈል ግዴታ አለበት።

4.2.3. ማንኛውም አሠሪ ሠራተኛውን ከፀረ-ተባይ ጋር በተገናኘ ሁኔታ እንዲሠራ ሲያደርግ፡-

ሀ/ ከፀረ-ተባይ ጋር በተገናኘ ሠራተኛውን ስራው በብቃት ለመሰራት የሚያስችለው ባቂ የስልጠናና ሌሎች የአሠራር መመሪያዎች እንዲያገኝ የማድረግ ግዴታ አለበት፤

ለ/ አሠሪው ግለሰብ፣ድርጅት ወይም ማህበራት በየስድስት /6/ ወር ወይም እንደአስፈላጊነቱ ከዚህም በአነስ ጊዜ ሠራተኛው ወይም ግለሰቡ መመርመር በሚያስፈልግበት ወቅት አሠሪው አካል ወይም ድርጅት የሕክምና ምርመራ እንዲያገኝ የማድረግ ግዴታ አለበት፤

ሐ/ አሠሪው ግለሰብ፣ድርጅት ወይም ማህበራት ለባለሙያው የሚያስፈልጉ የሰውነት መጠገኛ ምግቦችና ሌሎች የንጽህና መጠበቂያና ሌሎች ተያያዥ ቁሳቁሶችን የማቅረብ ግዴታ አለበት፤

መ/ ማንኛውም በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሠማራ አካል በንክኪ ወይም በትነት የሚደርሰውን ጉዳት ለመከላከል ሙሉ የሰውነት መከላከያ ትጥቅ ማለትም ቱታ፣ቦት ጫማ፣የእጅ ጓንት የዓይን መነፅር፣የአፍና አፍንጫ መከላከያ ማስክንና የኬሚካል ማቀናሻዎችን ያጠቃልላል፤

ሠ/ በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሰማራ ማንኛውም ግለሰብ፣ድርጅት፣ማህበራት ያለምንም ተጨማሪ ፍቃድ ሙሉ የሰውነት መከላከያ ትጥቆችንና ሌሎች መርጫ መሳሪያዎችን ማቅረብ ይችላሉ፤

ረ/ በአንቀጽ 3 ፊደል መ ላይ ከተጠቀሱት ውጭ ሌሎች መደበኛ ተባዮችን ለመከላከል የግል ባለሀብቶችና አርሶ አደሮች ሙሉ የሰውነት መከላከያ ትጥቆችንና ሌሎች መርጫ መሳሪያዎችን ሊኖራቸው ይገባቸዋል።

4.3 የተባይ መከላከያ አገልግሎት

በቤት ውስጥ ወይም በእርሻ ላይ የሚከሰቱ ተባዮችን ለመከላከል በተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የሚሰማሩ ግለሰቦች፣ድርጅቶች ወይም ማህበራት ለርጭት አገልግሎት የሚወሉ

ቁሳቁሶችንና መከላከያ ትጥቆችን አሟልተው መገኘት ይኖርባቸዋል። እነዚህን ቁሳቁሶች ካላሟሉ በተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ መስማራት አይችሉም።

4.4 መጋዘን

ሀ/ በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የሚሰማራ ግለሰብ ወይም ድርጅት የራሱን የማከማቻ መጋዘን በግሉ የተዘጋጀ ወይም በኪራይ ሊሆን የሚችል ማዘጋጀት ያለበት ሲሆን ለዚሁ ማስረጃ የቤት ኪራይ ወል ማቅረብ ይኖርበታል፤

ለ/ በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የሚሰመራ ግለሰብ፣ድርጅት፣ማህበራት የማከማቻ መጋዘኑን አቅጣጫ የሚያሳይ ወይም የማስጠንቀቂያ

ምልክት ታፔላ ግልጽ በሆነና በሚታይ ቦታ መትከል/ማቆም ይኖርበታል፤

ሐ/ በፀረ-ተባይ ጅምላ አከፋፋይ አቅራቢነት ስራ ላይ የሚሰመራ ግለሰብ፣ድርጅት ወይም ማህበራት የማከማቻ መጋዘን ከከተማ ክልል አንድ ኪሎ ሜትር ማራቅ አለበት፤

መ/ የፀረ-ተባይ መጋዘን ለመኖሪያነት የተሰራ ቤት ወይም ለመከራየት የተሰሩ ዶርሞች ክፍል መሆን አይችልም። መጋዘኑ በግንብ የተሰራ ሆኖ ቢያንስ ከ50 ካሬ ሜትር ማነስ የለበትም፤ ሆኖም በተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የሚሰማራ ግለሰቦች ወይም ድርጅቶች መጠኑ ከ25 ካሬ ሜትር መጋዘን ሊኖራቸው የሚችል ሆኖ ወለሉ ከሊሾ የተሠራ መሆን ይገባል፤

ሠ/ መጋዘኑ ከመኖሪያ ቤት፣ከገበያ ቦታዎች፣ከትምህርት ቤቶች፣ከሆስፒታሎች፣ከህፃናት መዋያ ቦታዎች፣ከምግብና መጠጥ ቤቶች፣ከመናፈሻዎች፣ከወንዝና ከኩሬዎች ከ100 ሜትር በላይ የራቀና ለአደጋ መንስኤ ያልተጋለጠ መሆን ይኖርበታል፤

ረ/ የመጋዘኑ የበር ስፋት ከ3 ሜትር፣ቁመቱ ከ2 ሜትር ያላነሰ ሆኖ አየር በበቂ ሁኔታ መዘዋወር እንዲችል በቂ መስኮቶች ሊኖረው ይገባል። የጣሪያ ርዝመት ከ3 ሜትር በላይ የሆነ መሆን ይኖርበታል፤

ሸ/ በመጋዘኑ ግቢ ውስጥ ለጥበቃ የተለየ ክፍል፣ለሠራተኞች ንጽህና መጠበቂያ ውሃ፣መፀዳጃ ቤትና መብራት ያለው፣ የእሳት አደጋ ማጥፊያ የመጀመሪያ እርዳታ መስጫ ያለው ሆኖ በማከማቻ መጋዘን ውስጥ ምግብና መጠጥ እንዲሁም ዘርና ማዳባሪያ ማከማቻት በፍፁም አይቻልም፡፡

4.5 የፀረ-ተባይ መሽጫ ሱቅ

ሀ/ በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የሚሰመራ ግለሰብ፣ድርጅት ወይም ማህበራት የራሱን የመሽጫ ሱቅ በግሉ ወይም በኪራይ የተዘጋጀ ሊሆን የሚችል ሲሆን ለዚሁ የኪራይ ወል ማስረጃ ማቅረብ ይኖርበታል፤የማከማቻ መሽጫ ሱቁን አቅጣጫ የሚያሳይ ታፔላ ግልጽ በሆነና በሚታይ ቦታ መትከል/ማቆም ይኖርበታል፤የፀረ-ተባይ የመሽጫ ሱቅ ለመኖሪያነት የተሰራ ቤት ወይም ዶርሞች መሆን አይችልም፤

ለ/ የመሽጫ ሱቁ ከመኖሪያ ቤት፣ከገበያ፣ከትምህርት ቤቶች፣ከሆስፒታሎች፣ከህፃናት መዋያ ቦታዎች፣ከምግብና መጠጥ ቤቶች፣ከመናፈሻዎች፣ከወንዝና ከኩራዎች ከ50 ሜትር በላይ የራቀና ለአደጋ መንስኤ ያልተጋለጠ መሆን ይኖርበታል፤በሱቁ ውስጥ ምግብና መጣጥ እንዲሁም ዘርና ማዳባሪያ ማከማቻት በፍፁም አይቻልም፡፡

ሐ/ ተጠቃሚዎች ፀረ-ተባይን በሚፈልጉት መጠንና ጊዜ እንዲያገኙ የመሽጫ ሱቁ በየቀኑ ክፍት መሆን አለበት፤

4.6 የተሸጠ ፀረ-ተባይ መረጃ አያያዝ

ሀ/ ማንኛውም በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የሚሰማራ ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማህበራት በእጁ የገቡ ፀረ-ተባይዎችን የተከፋፈለውን መጠን፣ለማን እንደተከፋፈለ፣በችርቻሮ የተሸጠ ከሆነ ዓይነቱ፣መጠኑ የተሸጠበት ጊዜ የተሸጠለት ድርጅት ወይም ግለሰብ ስም እንዲሁም በርጭት አገልግሎት አሰጣጥ ለተሠማሩ ግለሰብ፣ ድርጅት፣ማህበራት ወይም ቡድኖች የተካሄደ ከሆነ ዬት፣መቼ፣ለምን ዓይነት ተባይና ተባይ ያለባት የዕድገት ደረጃ ፣በስንት ሰዓትና የአካባቢው የአየር ሁኔታ፣ርጭቱን ያከናወነው ባለሙያ ስምና የመሳሰሉት መረጃዎችን የሚገልፅ መዝገብ በማዘጋጀት በየወቅቱ በመዝገቡ ላይ መመዝገብ ይጠበቅበታል፤

ለ/ መረጃውን ተቆጣጣሪው ቁጥጥር በሚያከናውንበት ወቅት ወይም በየዓመቱ እድሳት ሲካሄድ ይመረምራል።

ክፍል ሦስት

ፀረ-ተባይ መለያ መሟላት ያለበቸው ነገሮች

አንቀጽ 5 ፀረ-ተባይ መለያ መስፈርቶች፡-

የፀረ-ተባይ መለያ የሚከተሉትን መስፈርቶች መሟላት አለባቸው። በአማርኛና በእንግሊዝኛ ቋንቋ ዕሑፍ በዘለቂታው ጉልቶ እንዲታይ ሆኖ ከማሸጊያ ጋር የተያዘና የሚከተሉትን ነጥቦች የካተተ መለያ ሊደረግለት ይገባል።

1. የፀረ-ተባይ ስም፤
2. የዓለም የእርሻና የጤና ጥበቃ ድርጅት /FAO and WHO/ በተወሰነው መደብ መሠረት አደገኛነቱን የሚያስጠነቅቅ የጽሑፍና ስዕላዊ መግለጫ፤
3. የዋናውን ንጥረ ነገር የወል ወይም የንግድ መጠሪያ እና የድብልቅ መጠን የሚያሳይ መግለጫ፤
4. ፀረ-ተባይ ሲመረት የተሰጠውን መለያ ቁጥር፤
5. አጠቃቀሙን የሚገልፅ ጽሑፍ፤
6. ፀረ-ተባይ ከተመረተ በኋላ አደጋ እንዳያስከትል መቆየት የሚያስፈልግበት ጊዜ፣ቦታና የተመረተበት እና አገልግሎቱ የሚያበቃበት ዓመተ ምህረት ያካተተ መሆን ይገባል።

ክፍል አራት

የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ስለማግድ፣ስለመሰረዝና ስለማንጓዝ

አንቀጽ 6 የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ስለማግድ ወይም ስለመሰረዝ፡-

- 6.1 የክልሉ ግብርና ቢሮ ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት በአንዱ ምክንያት የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን ያግዳል ወይም ይሰርዛል፡-

1. በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ሥራ ላይ የተሠመሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በየወቅቱ የብቃት ማረጋገጫን የማደስ ግዴታ አለባቸው። በየዓመቱ የማያድሱና የማሳደሻ ጊዜ ለአንድ ዓመት ያሳለፉ ሁለት ሺህ /2,000/ ብር፣ ለሁለት ዓመት ያሳለፉ አምስት ሺህ /5,000/ ብር የሚቀጡ ሲሆን፣ ለሦስተኛ ዓመት ያሳለፉ የብቃት ማረጋገጫው ተሰርዞ የንግድ ስራ ፍቃዳቸው እንዲሰረዝ ለክልሉ ንግድ፣ ትራንስፖርትና ኢንዱስትሪ ልማት ቢሮ በደብዳቤ ያሳውቃል፤
2. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ፍቃድ ለማግኘት በማታለል፣ የሀሰት ማስረጃ ወይም መግለጫ በማቅረብ መሆኑ ሲታወቅ፤
3. የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ፍቃድ ከተሰጠባቸው ዝርዝር ሁኔታዎች ውጪ ለሌላ ተግባር ሲጠቀሙበት ሲገኝ ቢሮው የምስክር ወረቀቱን ሊያግደው ወይም ሊሰርዝው ይቻላል። ከተሠጠው ህግ-ውጪ ተጠቅሞ የተገኘ ግለሰብ ወይም ድርጅት በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 በህግ ይጠየቃል፤
4. ግለሰብ፣ ድርጅቱ ወይም ማህበራት የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት የሌለውና ህጋዊ መስፈርቱን ሳያሟላ በተቀጠረ ባለሙያ ስራውን ሲያሰራ ወይም ሲሰራ ከተደረሰበት፣ እንዲሁም በመመሪያው መሠረት ፍቃድ እንዳያገኙ ከተከለከሉ ግለሰቦች በአባልነት /በባለቤትነት/ መኖራቸው ከተረጋገጠ፤
5. የቁጥጥሩ ስራ ሲካሄድ ግለሰብ፣ ድርጅቱ ወይም ማህበሩ ለማስመርመር ፍቃደኛ ሳይሆኑና የተጠየቁትን መረጃ ካልሰጡ፤
6. እንዲያስተካክል ማስጠንቃቂያ ተሰጥቶት በተሰጠውን የጊዜ ገደብ ውስጥ አጠናቆ ካላቀረበ፤
7. ከላይ ከተራ ቁጥር 1-6 በተዘረዘሩት ነጥቦች በአንዳቸው ብቻ የክልሉ ግብርና ቢሮ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀቱን ይሰርዝና የንግድ ስራ ፍቃዱ እንዲሰረዝ ለፍቃድ ሰጪው አካል በፅሁፍ ያሳውቃል።

6.2 የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ለመሰረዝ መከተል ያለባቸው ቅድመ ሁኔታዎች፡-

ሀ/ ምዝገባውን ከመሰረዙ በፊት ድርጅቱ፣ ግለሰቡ ወይም ማህበሩ የምዝገባውን መሰረዝ የሚቃወም ከሆነ በአስራ አምስት /15/ የሥራ ቀናት ውስጥ ምክንያቱን በጽሁፍ እንዲያቀርብ ዕድል ይሰጠዋል፤

ለ/ ድርጅቱ፣ ግለሰቡ ወይም ማህበሩ ምክንያቱን በጽሁፍ ካቀረበበት ቀን ጀምሮ በአስር /10/ የሥራ ቀናት ውስጥ የክልሉ ግብርና ቢሮ ውሳኔውን ለድርጅቱ የማሳወቅ ግዴታ አለበት፤

ሐ/ ቢሮው ወሳኔ እስከሚሰጥበት ጊዜ ድረስ ግለሰቡ፣ድርጅቱ ወይም ማህበሩ ታግዶ ይቆያል፤

መ/ ምዝገባው ሲሰረዝ ድርጅቱ፣ግለሰቡ ወይም ማህበሩ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ለክልል ግብርና ቢሮ የመመለስ ግዴታ አለበት፤

ሠ/ የብቃት ማረጋገጫው ሲሰረዝ ቢሮው በሰው፣እንስሳት ወይም እፅዋት ጤናና በአካባቢ ላይ ሊደርስ የሚችለውን ጉዳት ለመከላከል ፀረ-ተባዩ እንዲሰበሰብ ያደርጋል፤

ረ/ እንዲሰበሰብ የተወሰነው ፀረ-ተባይ በእጁ የሚገኙ ማንኛውም በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ አካል ወሳኔው ከተላለፈበት ቀን ጀምሮ በአስር /10/ የሥራ ቀናት ውስጥ ለክልሉ ግብርና ቢሮ ሪፖርት የማድረግ ግዴታ አለበት፤

ሰ/ በክልሉ ግብርና ቢሮና በየደረጃ ባሉ መዋቅሮች፣ግለሰቦች፣ድርጅቶች ወይም ማህበራት መካከል ፀረ-ተባይን በተመከለተ በየጊዜው በሚቀርቡ ሪፖርቶች፣በስልክና በአካል የመረጃ ልወደጥ ይደረጋል፡፡

አንቀጽ 7 ፀረ-ተባይን ማጓጓዝ፡-

ማንኛውም ሰው ጥብቅ በዓለም አቀፍ በባዝል፣በስቶክሆልም ወይም በሮተርዳም ስምምነት መሠረት ከአካባቢና ከጤና አንፀር ጥቅም ላይ እንዳይውሉ የተገደ ወይም በጥብቅ ገደብ የተጣለባቸው ቅሪታቸው ለረጅም ጊዜ የመቆየት ኃይል ያላቸውና በሰው፣በእንስሳትና በአካባቢ ላይ በጣም አደገኛ ጉዳት የሚያደርሱና ምንጫቸው የማይተወቁ Persistent Organic Pollutants (እንደ ኦርፓኖ ክሎሪንና ኦርፓኖ ፎስፎረስ፡- Aldrin, Chlordane, Dieldrin, Endrin, DDT, Heptachlor, Mire, Dioxin, Furans, Paraquate እና ሌሎች የመሳሰሉት አደገኛ ፀረ-ተባይን) ሳይጨምር ለግል ጥቅሙ የሚያወል አነስተኛ መጠን ካልሆነ በስተቀር፡-

1. ከሰው ጋር በአንድ መጓጓዣ ክፍል ውስጥ፣ በህዝብ ማመላለሻ፣በጭነት ተሽከረካሪዎችና በሌሎች ማጓጓዣዎች፣ ከእንስሳቶች፣ ከምግብ፣ ከመኖ፣ ከመድሃኒቶች፣ ከአሻንጉልቶች፣ ከልብሶች፣ ከኮስሞቲክሶች፣ ከቤት ውስጥ እቃዎች ወይም በበኩሉ አደጋ ሊያደርሱ ወይም ሊያስከትሉ ከሚችሉ ሌሎች ነገሮች ጋር ማጓጓዝ አይቻልም፤
2. ፀረ-ተባይ ይዞ የነበረ ባዶ መያዣ የሚያጓጉዝ ማንኛውም ሰው ከማንኛውም ምግብ፣መኖ ወይም እንስሳት በመለየትና ከነዚህ ጋር እንዳይነካካ አድርጎ ማጓጓዝ አለበት፤

3. ፀረ-ተባይ የሚያጓጉዝ ማንጓገፍ በፀረ-ተባይ ፍላጎት ከተበከለ የማንጓዝ ስራን እንዲሰራ በአዘዘው/ ኃላፊነት በሰጠው ባለሙያ ከብክለት ነፃ እንዲሆንና እንዲፀዳ ይደረጋል፤
4. የፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ፍቃድ ከተሰጠው ግለሰብ፣ድርጅት ወይም ማህበራት በስተቀር ከአንድ /1/ ኪሎ ግራም ወይም ሊትር በላይ ፀረ-ተባይ በክልሉ ይዞ መንቀሳቀስ የተከለከለ ሲሆን ከዚህ በላይ ይዞ የተገኘ ማንኛውም ሰው በዚህ መመሪያ በህግ ተጠያቂ ይሆናል፤
5. በክልሉ ውስጥ እርሻ ሥራ ላይ የተሰማሩ የግል ባለሀብቶች በራሳቸው ማሳ ወይም ይዞታ ላይ ለመጠቀም ሲፈልጉ ከላይ በአንቀጽ 4፣ንዑስ አንቀጽ 4.1 ፣4.2፣4.3፣4.4 የተጠቀሱትን ያሟሉ መሆኑን በዘርፉ ባለሙያዎች የተረጋገጠና በቂ መረጃን ሲያቀርቡ ብቻ ግብርና ቢሮ ወይም በሚመለከታቸው አግባብ ባላቸው በየደረጃ ባሉ መዋቅር ለግሉ የሚበቃውን ብቻ እንዲያቀርብና በዚህ መመሪያ መሠረት እንዲጠቀም ፍቃድ ሲሰጥ ብቻ ነው፤
6. ሆኖም የግል ባለሀብቱ ያቀረበውን ፀረ-ተባይ ይህን መመሪያ በሚፃረር መልኩ የተጠቀመ፣አሳልፎ ለሌላ አካል የሰጠ፣ያለቦታ ያከማቸና የሰውነት መከላከያ ትጥቅና የአጠቃቀም መመሪያ ሳያቀርብ በሰው ጤና፣በእንስሳትና በአካባቢ ላይ ጉዳት ያደረሰ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ መሠረት በወንጀል በህግ ተጠያቂ ይሆናል፤
7. በዚህ መመሪያ አንቀጽ 7 ንዑስ አንቀጽ 4 ላይ የተጠቀሰው መጠን ከገበያ ወይም ሽያጭ ቦታ ወደ ቤት፣ከቤት ወደ እርሻ ቦታ እንዲሁም ከእርሻ ቦታ ወደ ሌላ እርሻ ቦታ በአርሶ አደሮችና ሌሎች ፀረ-ተባይ ተጠቃሚዎች የሚያደርጉትን መዘዋወርን ወይም እንቅስቃሴን አያጠቃልልም፤
8. ከተጠቀሰው መጠን በላይ ይዞ ተንቀሳቅሶ የተገኘ ማንኛውም ሰው በኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 9 መሠረት በህግ ይወረሳል፡፡
9. የክልሉ ግብርና ቢሮ ከግለሰቦች ወይም ድርጅቶች የተወረሰውን ፀረ-ተባይ በክልሉ አገልግሎት ላይ እንዲወል ያደርጋል፡፡

ክፍል አምስት

ተቆጣጣሪዎችን ስለመመደብ፣ተግባርና ኃላፊነት

አንቀጽ 8 ተቆጣጣሪዎችን ወይም እንስፔክተሮችን ስለመመደብ፡-

በክልሉ በገጠርም ሆነ ከተማ አስተዳደር በእያንዳንዱ ቀበሌ በህግ-ወጥ መንገድ ፀረ-ተባይ የሚሸጡና የሚጠቀሙት ግለሰቦች፣ድርጅቶችና ማህበራትን በመከታተል ለህግ አስከባሪ አካላት ሪፖርት የሚያቀርቡና በህጋዊ መንገድ ፍቃድ አወጥተው የሚሰሩትን በአግባቡ መስራታቸው የሚቆጣጠር የክልል ግብርና ቢሮ በየደረጃው ባሉ መዋቅሮች ማለትም በክልል፣ዞኖችና ወረዳዎች ተቆጣጠሪዎችን ይመድባቸዋል ወይም የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎችን ደርበው እንዲሠሩ ወክልና ሊሰጣቸው ይችላል።

8.1 የተቆጣጠሪዎችን /ኢንስፔክተሮች/ ተግባር

ሀ/ በክልሉ ግብርና ቢሮ በየደረጃ ባሉ መዋቅሮች በተቆጣጠሪነት ወይም ኢንስፔክተሮች ላይ የተመደቡ ወይም ወክልና የተሰጣቸው ባለሙያዎች መታወቂያቸውን ወይም ሥራ ትዕዛዛቸውን በማሳየት አስፈላጊ በሆነበት ጊዜ ፀረ-ተባይ የሚሸጡና የሚጠቀሙ ግለሰቦች፣ድርጅቶች ወይም ማህበራት የፀረ-ተባይ አያያዝና አጠቃቀም መረጃን በማሰባሰብ የቁጥጥሩን ስራ ያካሄዳሉ፤

ለ/ የፀረ-ተባይ ተቆጣጠሪዎች ወይም ኢንስፔክተሮች በተሰጣቸው ሥልጣን መሠረት ስራቸውን በሚያከናውኑበት ወቅት ቁጥጥሩን በሚያካሄዱበት ማንኛውም ግለሰቦች፣ድርጅቶችና ማህበራት በተጠየቁ ጊዜ ለሥራ የታዘዙበትን ወረቀት ወይም የቢሮ መታወቂያ ማሳየት አለባቸው፤

ሐ/ በዚህ መመሪያ መሠረት ማንኛውም የፀረ-ተባይ ተቆጣጠሪዎች ወይም ኢንስፔክተሮች የቁጥጥር ተግባሩን በሚያከናውኑበት ወቅት አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ በአካባቢ ያሉ የጉምሩክ ወይም የፖሊስ ባልደረቦችን እርዳታ መጠየቅና የወጣ አዋጅ፣ መመሪያና ሌሎች የቁጥጥር፣የክትትልና የቅኝት ስራዎችን የማከናወን ስልጣን አላቸው።

8.2 የፀረ-ተባይ ተቆጣጠሪዎች /ኢንስፔክተሮች/ ኃላፊነት

1. ፀረ-ተባይ ግለሰቦች፣ድርጅቶችና ማህበራትን የተመዘገበ መሆኑን ማረጋገጥ፣የጥራት ደረጃ /አክቲቭ ኢንግሪዲየንት/ ጋር የተጣጣመ መሆኑን ለማረጋገጥ ይቻል ዘንድ ምርመራ ለማካሄድ ናሙና በመውሰድ እንዲመረመር ማድረግ፤

2. በተሰጠው ስልጣን መሰረት አስፈላጊ ነው ብለው ላመኑባቸውና ለተጠራጠሩባቸው ሌሎች ምክንያቶች ሁሉ የኬሚካል ናሙናዎችን ወስደው ሊያስመራምሩ ይችላሉ፤
3. ኢንስፔክተሮች መመሪያውን ለማስፈፀም ሲባል በማናቸውም ተገቢ በሆነ ጊዜ ይህንን መመሪያ በመጣስ የሚንቀሳቀሱ ግለሰቦች፣ ድርጅቶችን ወይም ማህበራትን መሸጫ ሱቅ ወይም ማከማቻ መጋዘኖችን በመፈተሽ ስራው ትክክል አለመሆኑን ሲያረጋግጡ እንቅስቃሴውን ማገድ ይችላሉ፤
4. በዚህ መመሪያ ኢንስፔክተሮች በተሰጣቸው ስልጣን መሰረት ስለእገዳ ስራው ለታገደበት ግለሰቦች፣ ድርጅቶችና ማህበራት የፀሐፍ ማስረጃ ይሰጣሉ፤ በአስራ አምስት /15/ የሥራ ቀናት ውስጥ ተገቢውን የእርምት እርምጃ እንዲወስድ ያደርጋሉ፤
5. አግባብነት ካላቸው የመንግስት መስሪያ ቤቶች ጋር ግንኙነት በመፍጠር ስለፀረ-ተባይ ምዝገባና ቁጥጥር የወጣው አዋጅና መመሪያ መተግበራቸውን ይቆጣጠራሉ፤
6. የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የሌለውና የንግድ ስራ ፍቃድ የሌለው ግለሰብ ድርጅት፣ ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይ በየትኛውም ቦታ ሲያዘዋወር፣ ሲሸጥ ወይም የተባይ መከላከል አገልግሎት ሲሰጥ የተገኘ ማንኛውም ሰው ይዘው አግባብ ወዳለው ህግ ቦታ ያቀርባሉ፤
7. በተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ ለመሰማራት የሚፈልጉ አመልካቾች አስፈላጊውን የቴክኒክ መስፈርቶች ማሟላታቸውን ያረጋግጣሉ፤ ካረጋገጡም በኋላ ለሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት የድጋፍ ደብዳቤ እንዲፃፍ ያደርጋሉ፤ የብቃት ማረጋገጫ ያሰጣሉ፤
8. በቢሮው ተመዝግበው በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሰማሩትን ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በገቡት ውል መሠረት እየሰሩ መሆናቸውን ለማረጋገጥ የድህረ-ምዝገባ ቅኝት ያካሄዳሉ፤ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 2 አግባብነት ያላቸው ፍቃዶች፣ መዛግብቶች ወይም ሌሎች ደጋፊ መረጃዎች እንዲቀርቡለት የመጠየቅና የመመርመር ኃላፊነት አለባቸው፡፡

ክፍል ሰድስት

በህገ-ወጥ መንገድ የተያዘ ፀረ-ተባይ ስለመወረስ

አንቀጽ 9 በህገ ወጥ መንገድ የገባ፣ የተከማቸና ሲዘዋወር የተያዘ ፀረ-ተባይን ስለመወረስ፡-

ሀ/ ማንኛውም በፀረ-ተባይ ስራ ላይ የተሰማራ ግለሰብ፣ድርጅት ወይም ማህበራት የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ወይም የንግድ ፍቃድ ሳይኖረው ፀረ-ተባይ በአንቀጽ 7 ንዑስ አንቀጽ 4 ከተፈቀደ መጠን በላይ ያለፍቃድ ይዞ በክልሉ ሲንቀሳቀስ ከተያዘ፤

ለ/ በህገ-ወጥ መንገድ ክልሉ ውስጥ ያስገባ፣ያከማቸ፣የደበቀና የፀረ-ተባይን መለያ የለወጠ ወይም የገነጠለ፣ በመቀናነስ ባዕድ ነገር የጨመረና ዳግም ያሸገ፣በማጭበርበር የሸጠ፣ለመሸጥ የሞከረ ግለሰብ ድርጅት፣ወይም ማህበራት በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 አንቀጽ 33 ንዑስ አንቀጽ 1፣2፣3፣4፣5 መሠረት እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ ፀረ-ተባይ ተወርሶ ተገቢው ቅጣት ይወሰንበታል፤

አንቀጽ 10 የፀረ-ተባይ ኬሚካል አጠቃቀም፡-

ማንኛውም ፀረ-ተባይ ተጠቃሚ በሌላ ሰው፣እንስሳት፣እፅዋትና አካባቢ ላይ ጉዳት በማያስከትል መልኩ መሆን ይኖርበታል። ለዚህም ጥቅም ላይ ከመዋሉ በፊት በአካባቢው ለሚገኙ ንብ አርቢዎች ወይም አርሶ አደሮች አስቀድሞ የማሳወቅ ግዴታ አለበት። ሳያሳወቅ ርጭት ቢያካሄድና ጉዳት ቢደርስ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ እና ሸ ጉዳት ያደረሰው አካል ለተጎደው የካሳ ክፍያ የመክፈል ግዴታ አለበት።

1. የንብ እርባታ በሚካሄድባቸው አካባቢዎች ንቦች በሚቀሳቀሱበት ሰዓት ጧት ከ12:00 እስከ 4:00፣ ከሰዓት ከ9:00 እስከ 12:00 ላይ ፀረ-ተባይ መርጨት ተከለከለ ሲሆን ይህ ሳይሆንና ሰዓቱን ሳይጠብቅ ሆን ብሎ በቸልተኝነት ንቦች በሚቀሳቀሱበት ሰዓት ጧትና ማታ የርጭት ስራ ያካሄደ ግለሰብ ወይም ድርጅት በዚህ መመሪያ በወንጀል ህጉ መሠረት ተጠያቂ ይሆናል፤
2. ንቦች በከፍተኛ ሁኔታ በሚራቡበት ወቅት /Swarming time/ ከመስከረም እስከ ጥቅምት እና ሚያዚያ ወር/ አበባን ከሚቀስሙበት ቦታ እንዲሁም ተጋላጭ በሆኑ ቦታዎች በዚህ መመሪያ አንቀጽ 4 ንዑስ አንጽ 4.4 /ሠ/ ላይ የተጠቀሱትን ከሁለት /2/ ኪሎ ሜትር ባነሰ ርቀት ላይ ፀረ-ተባይ ርጭት ማካሄድ በፍፁም የተከለከለ ሲሆን ፈጽሞ የተገኘ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 መሠረት ላደረሰው ጉዳት የጉዳት ካሳ የመክፈል ግዴታ አለበት፤
3. ለሰው ጤና አደገኛ፣ሽታዉ ለረጅም ጊዜ የሚቆይና ጉዳት የሚያስከትል (ኦርጋኖ ክሎሪንና ኦርጋኖ ፎስፎረስ) ፀረ-ተባይ በአገልግሎት ሰጭ ድርጅቶች/ ምግብ

ቤቶች፣ አልጋ ቤቶች፣ መድኃኒት ቤቶች፣ መጠጥ ቤቶች፣ መኖሪያና ትምህርት ቤቶች ውስጥ መጠቀም የተከለከለ ነው።

4. ድርጅቱ፣ ግለሰቡ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሰማሩ ማህበራት አገልግሎት ሲሰጥ ለሚደረሰው ብክለት የሚያፀዳ ሲሆን፣ ሙሉ በሙሉ ድርጅቱ ሰውን ከሚጎዳ የፀዳና ጉዳት የማያደርስ መሆኑ በዘርፉ ባለሙያ ሲረጋገጥ ብቻ ነው።
5. ይህንን መመሪያ የተላላፈ አካል/ድርጅት ወዲያውኑ ታግዶ ጉዳት ለደረሰበት አካል የካሳ ክፍያና ሙሉ ህክምና ወጪውን የሚሸፍን ይሆናል።
6. ድርጅቱ፣ ግለሰቡ ወይም ፀረ-ተባይ መከላከል አገልግሎት ሰጪው በአካባቢውና በሰው ላይ ጉዳት ከአደረሰ ድርጅቱ ተዘግቶ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 አንቀፅ 33 ንዑስ አንቀፅ 1፣ 2፣ 3፣ 4፣ 5፣ እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 9 መሠረት ፀረ-ተባይ ተወርሶ ተገቢው በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ መሠረት ቅጣት ይወሰንበታል። የተበከለውን አካባቢ ለማጽዳት የሚያስፈልገውን ወጪ እንዲሸፍን ይደረጋል።
7. የብቃት ማረጋገጫ የሌለውና በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማህበራት ታግዶ ፀረ-ተባይ በመንግስት ይወረስና ንብረቱ ለባለቤቱ ተመላሽ ይሆናል። የተወረሰው ፀረ-ተባይ ሳይበላሽ የክልሉ ግብርና ቢሮ በወረርሽኝና መደበኛ ለሚከሰቱ ተባይ መከላከል አገልግሎት ላይ ያወላል ወይም በግዥ መመሪያ መሠረት ተሽጦ ለመንግስት ገቢ ይደረጋል።
8. በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ስራ ላይ የተሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይን ሽያጭ ለማስፋፋት ወይም ጥቅሙን ለማስተዋወቅ በሰርቶ ማሳያ፣ በስጦታ ወይም በብሮሽር ቢሮውን አስፈቅደው ለሚመለከታቸው ተጠቃሚ ማሠራጨት ይችላሉ። ሆኖም ቢሮውን ሳያስፈቅዱ ወደ ተጠቃሚው ከአደረሱና ጉዳት የሚያስከትል ከሆነ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 መሠረት ተጠያቂ ይሆናል።
9. ማንኛውም ፀረ-ተባይ ተጠቃሚ አርሶ አደሮችም ሆኑ በክልሉ ውስጥ እርሻ ሥራ ላይ የተሰማሩ የግል ባለሀብቶች ከራሳቸው ይዞታ ወይም ከራሳቸው እርሻ ማሳቸው ውጭ ባልተፈቀደላቸው ቦታዎች፣ በተፈጥሮ ደኖች፣ የውል ግጦሽ መሬቶችና እንስሳት በሚወሉበት አካባቢ ወይም ወንዝ ዳር ፀረ-ተባይን የተጠቀመና በሰው፣ እንስሳት፣ አካባቢና

- በብዝሃ ሕይወት ላይ ጉዳት ያደረሰ፣ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ.ል መንግስት አዋጅ 674/2002 እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ መሠረት በወንጀል በህግ ተጠያቂ ይሆናል፤
10. በዚህ መመሪያ ፀረ-ተባይ በነባርና አካባቢ ዕውቀት ከእፅዋት አካላት በባህላዊ መንገድ የሚዘጋጁትና ለተባይ መከላከያነት የሚጠቀሙትን ቢሮዉ ያበረታታል፤ ይደግፋል፤
11. ይህ መመሪያ በብዝሃ ሕይወት እየተባዛ ያለዉ ባህላዊ የፀረ-ሰብል ተባይ መከላከያ እፅዋቶችን ያበረታታል፤ ይደግፋል፤
12. በዚህ ስራ ላይ የተሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ፀረ-ተባይን ለሚሸጡት ተጠቃሚዎች ቅድሚያ ስለአጠቃቀሙ ግንዛቤ መስጠት ግዴታ አለባቸዉ፡፡

ክፍል ሰባት

የሙያ ድጋፍ ስለመስጠት

አንቀጽ 11 የሙያ ድጋፍ ስለመስጠት፡-

በክልሉ ግብርና ቢሮ በየደረጃ የተመደቡ ኢንስፔክተሮች ወይም የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች የቅርብ ክትትልና የሙያ ድጋፍ ለፀረ-ተባይ ተጠቃሚዎች የመስጠት ግዴታ አለባቸዉ፡-

ሀ/ የዞን ግብርና መምሪያ ባለሙያዎች /ኢንስፔክተሮች በተለይም የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች በዚህ ስራ ዘርፍ ለተሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት የሙያ ድጋፍ የመስጠት ግዴታ አለባቸዉ፤

ለ/ የወረዳ ወይም ከተማ አስተዳደር ግብርና ጽ/ቤት ባለሙያዎች /ኢንስፔክተሮች በተለይም የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች በዚህ ስራ ዘርፍ ለተሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት የሙያ ድጋፍና የቅርብ ክትትል ማድረግ ግዴታ አለባቸዉ፤

ሐ/ የቀበሌ ግብርና ጽ/ቤት ሰብል ልማት ባለሙያዎች ወይም ልማት ጣቢያ ባለሙያዎች በዚህ ስራ ለተሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት የሙያ ድጋፍ የመስጠት ግዴታ አለባቸዉ፤

መ/ ማንኛዉም አርሶ አደር ፀረ-ተባይን ለመግዛትና ለመጠቀም ሲፈልግ በባለሙያዎች ምክረ ሃሳብ ድጋፍ የተጋዘ መሆን ይኖርበታል፤ በየደረጃ ያሉ የግብርና ባለሙያዎችም ከፀረ-ተባይ ልዩታና ግዥ እስከ አጠቃቀም እስክባቁ ድረስ ለአርሶ አደሩ በቅርበት የሙያና የምክረ ሃሳብ ድጋፍ የመስጠት ግዴታ አለባቸዉ፤

ሠ/ ከላይ አንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ መላይ የተገለጸውን ባለሙያው ባለማድረጉ በቸልተኝነት በሰው፣ በእንስሳት ጤና፣ በአካባቢና በብዝሃ ሕይወት ላይ በፀረ-ተባይ ለሚደርሰው ጉዳት ባለሙያው በክልሉ ፐብሊክ ስርሽስና ሰው ሀብት ልማት ሠራተኞች አስተዳደር መመሪያ መሠረት በሙያ ሥነ-ምግባር ጉድለትና እንዲሁም እንደጉዳቱ መጠን፣ ሁኔታና አይነት በዚህ አንቀጽ 14 በወንጀል በህግ ተጠያቂ ይሆናል።

አንቀጽ 12 ፀረ-ተባይን ማስወገድ፡-

ሀ/ ማንኛውም በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ሥራ ላይ የተሠማራ ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማህበራት የፀረ-ተባይ መጠቀሚያ ዕቃ ወይም ቆሻሻን የሰውንና የእንስሳትን ጤና ወይም አካባቢን በሚጎዳ ሁኔታ ባልተፈቃደለት ቦታ ማስወገድ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 በአንቀጽ 21 ንዑስ አንቀጽ 2 እና በዚህ መመሪያ ቁጥር 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ እና ሸ መሠረት በህግ ይጠየቃል፤

ለ/ በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ የተሰማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት በክልሉ ውስጥ አስገብተው ባለመሸጥ፣ ባለማሠራጨትና ከቆይታ አንፃር ጥቅም ላይ መዋል የማይችሉትን ፀረ-ተባይ በወቅቱ በራሳቸው ወጪ ጉዳት በማያስከትል መልኩ አንድ ቦታ በማሰባሰብ በየደረጃ ለሚመለከተው መ/ቤት የማሳወቅ ወይም ሪፖርት የማድረግ ግዴታ አለባቸው።

ክፍል ስምንት

አደጋ/ስጋትና ቅጣት

አንቀጽ 13 አደጋ/ስጋት፡-

ሀ/ ፀረ-ተባይ በሚጓጓዝበት፣ በተከማቸበት መጋዘንና በተሸጠበት ወይም ጥቅም ላይ በዋለበት በሰውና በእንስሳት ጤና እንዲሁም በአካባቢ ላይ ጉዳት እንደሚያደርስ የተረዳ ማንኛውም ሰው ስለደረሰና ስለሚደርስ አደጋ በየደረጃ ላሉትና አግባብ ላላቸው ለቢሮ፣ ለዞንና ወረዳ አካላት ሳይዘገይ ማሳወቅ አለባት፤

ለ/ በሚመለከታቸው ኃላፊዎች ወይም አሠሪ አካላት ትዕዛዝ የአረጫጭ መመሪያን ሳይከተል፣ አጠቃቀም መመሪያና የሰውነት መከላከያ ትጥቅ ሳይቀርብለት የርጭት ተግባሩን ሲያከናውን የነበረ እና በፀረ-ተባይ ተመርዣለሁ የሚል የግብርና ባለሙያ በየደረጃ ባሉት

የግብርና ተቋማት በአካል ቀርቦ በማመልከቻ ካመለከተ በኋላ ጥያቄ የቀረበለት አካል ግለሰቡ የደም ምርመራ እንዲያደርግና ወጤቱን እንዲያቀርብ ያደርጋል፤

ሐ/ የግለሰቡ የደም ምርመራ ወጤት በእርግጥ በፀረ-ተባይ መመሪዙን የሚያረጋግጥ ሆኖ ከተገኘ ስራውን ያሠራው አሠሪ ተቋም ወይም ግለሰብ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሠ መሠረት በህግ ተጠያቂ ይሆናል፤

መ/ ባልተዘጋጁ የግብርና ምርቶች ላይ የፀረ-ተባይ ቅሪት ይመርመርልኝ ጥያቄ ቢቀርብ የክልሉ ግብርና ቢሮ ለሚመለከታቸው አግባብ ላላቸው አካላት የድጋፍ ደብዳቤ ሊጽፍላቸው ይገባል፤

ሠ/ በግል ነጋዴዎች፣ድርጅቶች ወይም ፀረ-ተባይ መከላከል አገልግሎት ሰጪዎች የተፈፀመ እንደሆነ ግለሰቡ ወይም ድርጅቱ ወጪውን ሽፍኖ ያስመራምራል። በወጤቱ መሠረት በኢ.ፌ.ዴ.ሪ መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 አንቀጽ 22 ንዑስ አንቀጽ 3 /ሐ/ እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ለ እና ሽ መሠረት በህግ ተጠያቂ ይሆናል።

አንቀጽ 14 ቅጣት፡-

ሀ/ ማንኛውም ሰው የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀትና ንግድ ፍቃድ ሳይኖረው በፀረ-ተባይ ንግድ ወይም ተባይ መከላከል አገልግሎት ሥራ ላይ የተሠማራና ወደ ክልሉ ያስገባ፣ያሰራጩ፣ያዘዋወረና የሸጠ፤

ለ/ የመጠቃሚያ ጊዜ ያለፈባቸው፣ጥቅም ላይ የማይወሉና ምንጫቸው በዉል የማይታወቁ ፀረ-ተባይ እያወቀ ለግል ጥቅም ሆኑ ብሎ የሸጠ፤

ሐ/ የሰውንና የእንስሳት ጤናን ወይም አካባቢን በሚጎዳ በዚህ መመሪያ ከተከላከሉት በሚቃረን የፀረ-ተባዩን ቆሻሻ ወይም የፀረ-ተባዩን መያዣን ያለአግባብ ያስወገደ፤

መ/ በዚህ መመሪያ ከተጠቀሱት ዉጭ ፀረ-ተባዩን ያከማቸ፣ያጠራቀመ ወይም ከተጠቀሰዉ መጠን በላይ ያንጓዘ ወይም ይዞ የተገኘ፤

ሠ/ ለማጭበርበር ሆን ብሎ ከፀረ-ተባይ መያዣ ላይ መለያ የገነጠለ፣ የለጠፈ ወይም ሌላ ባዕድ የጨመረ፣ እያቀናነሰ ዳግም ያሸገና ለሽያጭ ያዘጋጀ፤

ረ/ በሰውና እንስሳት ጤና እንዲሁም በአካባቢ ላይ ጥፋት ወይም ጉዳት ሊያደርስ ወይም ሊያስከትል እንደሚችል እያወቀ መረጃን የደበቀ፤

ሰ/ በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. መንግስት አዋጅ ቁጥር 674/2002 በዚህ መመሪያ በወንጀል ህግ በበለጠ ቅጣት የሚያስከትል ካልሆነ በስተቀር ከአምስት /5/ እስከ አስር /10/ ዓመት የሚደርስ ጽኑ እስራትና ክብር ሃያ አምስት ሺህ /25,000/ እስከ ሃምሳ ሺህ /50,000/ ብር ይቀጣል፡፡

ቀ/ የፀረ-ተባይ ተቆጣጣሪዎች መረጃ ሲጠይቁ ለመተባበር ፍቃደኛ ያልሆነ፤

በ/ ሆን ብሎ በፀረ-ተባይ ተቆጣጣሪዎች የታሸገን መጋዘን ወይም መሸጫ ሱቅ የክፈተ፤

ሸ/ የመከላከያ ትጥቅ ሳያቀርብና ስልጠና ሳይሰጥ ሠራተኛውን ፀረ-ተባይ ስራ ላይ ያሰማራ አካል፣ የመንግስት ተቋም፣ ግለሰብ፣ ድርጅት ወይም ማህበራት በወንጀል ህግ በበለጠ ቅጣት የሚያስከትል ካልሆነ በስተቀር እስከ አምስት /5/ ዓመት በሚደርስ እስራትና ክስር ሺህ /10,000/ ብር እስከ ሰላሳ ሺህ /30,000/ ብር በሚደርስ መቀጮ ይቀጣል፤ ሌሎች ወሳኔዎች እንደጥፋቱ መጠን በፍርድ ቤት የሚወሰን ይሆናል፤

ቸ/ በክልሉ ግብርና ቢሮ የሚመደቡ በየደረጃ ያሉ ተቆጣጣሪዎች ወይም የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች ለግል ወይም ለድርጅቱ የማይገባ ጥቅም ለማግኘት በፀረ-ተባይ ንግድ ስራ ላይ ከተሠማሩ ግለሰቦች፣ ድርጅቶች ወይም ማህበራት ጋር የተመሳጠረ፣ የተደራደረ፣ የተሳሳተ መረጃን የሰጠ /የሞላ/፣ መረጃን የደበቀ፣ የዋሸ፣ ወይም እንዲያገኝ ያደረገ፣ በኪራይ ሰብሰቢነት አስተሳሰብና ተግባር ውስጥ የገባ ወይም እንዲገቡ የገፋፋ በክልሉ ፕሽሊክ ሰርቨስና ሰው ሀብት ልማት በሠራተኞች አስተዳደር መመሪያ በሙያ ሥነ-ምግባር ጉድለት ተጠያቂ ይሆናል፤ እንዲሁም እንደጉዳቱ መጠን በኢ.ፌ.ዴ.ሪ. መንግስት በአዋጅ ቁጥር 674/2002 አንቀጽ 33 እና በዚህ መመሪያ አንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ ሰ እና ሸ መሠረት በወንጀል በህግ ተጠያቂ ይሆናል፡፡

ክፍል ዘጠኝ

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 15 ባለድርሻ አካላትና የመተባበር ግዴታ፡-

በዚህ መመሪያ መሠረት ኢንስፔክተሮች ተግባራቸውን ለማከናወን እንዲችሉ የሚመለከታቸው አግባብ ያላቸው ባለድርሻ የመንግስት ተቋማት የክልሉ ንግድ፣ትራስፖርትና ኢንዱስትሪ ልማት ቢሮ፣ፍትህ ቢሮ፣ጤና ጥበቃ ቢሮ፣አካባቢ ደንና መሬት አስተዳደር ቢሮ፣ሠራተኛ ማህበራዊ ጉዳይ ጽ/ቤት፣በክልሉ ያሉ ጉምሩክ ቅ/ጽ/ቤት፣ፖሊስ አባላት፣በየደረጃ ያሉ አስተዳደር አካላት፣ሌሎች በስራ ዘርፉ የተሰማሩ ግለሰቦች፣የግል ድርጅቶችና ማህበራት የመተባበር ግዴታ አለባቸው፤

በየደረጃው ያሉ ኢንስፔክተሮች/ተቆጣጠሪዎች ወይም የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች ሪፖርትና ሌሎችም ጥቆማ ሲቀርብላቸው በየደረጃ ያሉ ኃላፊዎች ፈጣን ምላሽ መስጠትና የመተባበር ግዴታ ያለባቸው ሲሆን ሆን ብሎ ወሳኔው በመዘገየት ምክንያት በገንዘብና በንብረት ላይ ለሚደርሰው ብክለትና ጉዳት በዚህ መመሪያ በህጉ መሠረት ተጠያቂ ይሆናሉ።

አንቀጽ 16 የተሻሩ መመሪያዎች፡-

በክልሉ ግብርና ቢሮ ከዚህ በፊት ለፀረ-ተባይ ምዝገባ ፍቃድ አገልግሎት ይሰጥበት የነበረ መመሪያና ሌሎች ማንኛቸውም ልማዳዊ የአሠራር ልምዶች በሚመለከት ተፈፀሟቸው አይኖረውም፡

አንቀጽ 17 መመሪያውን ስለማሻሻል፡-

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ግብርና ቢሮ አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮችን ሲያገኝ መመሪያውን ማሻሻል ይችላል።

አንቀጽ 18 መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ፡-

ይህ መመሪያ በክልሉ ግብርና ቢሮ ከፀደቀ ታህሳስ 04 ቀን 2010 ዓ.ም ጀምሮ የፀና ይሆናል።

አቶ ሙሉታ ወምበር

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት ግብርና ቢሮ ኃላፊ

ታህሳስ 2010 ዓ.ም

አሰሳ

የወል መግባቢያ ፎርማት

ወል ሰጪ ፡- ቤ/ጉ/ክ/መ/ ግብርና ቢሮ

አድራሻ -----

ወል ተቀባይ፡- አቶ/ወሮ/ወ/ሪት-----

አድራሻ -----

1. ወል ተቀባዩ በቤ/ጉ/ክ/መ በ-----ዞን-----ወረዳ-----ከተማ-----ቀበሌ ነዋሪ የሆኑት እኔ ----- የተረከቡት በፀረ-ተባይ ንግድ /ጅምላ አከፋፋይ/ቸርቻሮ/ተባይ መከላከል አገልግሎትስራ ላይ ለመስመራት በ-----ዞን-----ወረዳ----- ከተማ-----ቀበሌ የፀረ-ተባይ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ፍቃድን በማወጣት በደንቡ መሠረት ለመስራት ወል ገብተዋል።

2. ውል ተቀባይ በእፁዋት ጥበቃ፣በእፅዋት ሳይንስ ወይም በአጠቃላይ እርሻ በድፕሎማ የተመረቀና አራት ዓመትና በላይ፣በድግሪ ሁለት ዓመትና በላይ በሁለተኛ ድግሪ ዜሮ ዓመት የስራ ልምድ ያላቸውን ባለሙያ ለመቅጠር ወይም የትምህርት ዝግጅት አላቸው በራሳቸው ስራውን በትክክል ለመስራት ውል ገብተዋል።
3. የመሸጫ ሱቅና መጋዘን በግንብ የተሠራ ከመኖሪያ ቤት፣ ከገበያ ቦታዎች ከሕፃናት መዋያዎች፣ ከወንዝና ኩሬዎች ከ100 ሜትር በላይ የራቁ አዘጋጅቶ ውል ገብተዋል።
4. ውል ተቀባይ በእጅ የገቡትን ፀረ-ተባዮች ዬት ቦታ እንደ ደረሱ የሚገልጽ መዝገብ ለማዘጋጀትና መረጃዎችን ለመደራጀት ውል ገብቷል።
5. ውል ተቀባይ የተከፋፈለውን መጠን ለማን እንደተከፋፈለ፣ዓይነቱን፣ መጠኑን፣የተሸጠበትን ጊዜ የተሸጠለት ድርጅት፣ወይም ግለሰብ በተዘጋጀው መዝገብ ላይ ለመመዝገብና በተጠየቁበት ጊዜ ለማሳየት ወይምበየሦስት ወሩ ሪፖርት ለማቅረብ እንዲሁም ለእድሳት ሲመጡ አጠቃላይ ሪፖርቱን ይዘው ለመምጣት ውል ገብተዋል።
6. የ-----ዞን ግብርና መምሪያና የ----- ወረዳ ግብርና ጽ/ቤት የሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች፣ ወይም እንስቴክተሮች የዞንና የክልሉ ግብርና ቢሮ ባለሙያዎችና እንስቴክተሮች በማንኛውም የሥራ ቀናትና ሰዓት የፀረ-ተባይ ድርጅቱን መፈተሽ፣ ከህገ ደንብ ወጪ ሆኖ ሲያገኙና ከፍተኛ ችግር ያመጣል ብሎ ከአመኑበት የመሸጫ ሱቁን ለተወሰነ ጊዜ እንደሚያሸጉ ውል ተስማምተዋል።
7. የክልሉ ግብርና ቢሮ ፀረ-ተባዩን በሚመለከት በየጊዜው የሚወጡትን ሕጎች፣ ደንብና መመሪያ ለማክበር ውል ገብተዋል።
8. የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ፍቃድ በየዓመቱ የሚታደስ ሆኖ የክልሉ ግብርና ቢሮ ለክልሉ ንግድ ኢንዱስትሪና ትራንስፖርት ልማት ቢሮ ወይም ለዞን ወይም ለወረዳ ንግድ፣ኢንዱስትሪና ትራንስፖርት መምሪያ /ለዞን/ ለወረዳ ገቢዎች ጽ/ቤት በሚፃፍ የድጋፍ ደብዳቤ ብቻ ለማሳደስ ውል ገብቷል።
9. የፀረ ተባዩን መሸጫ ሱቅ ወይም መጋዘን ለክልሉ ግብርና ቢሮ ሳያውቅ ወደ ሌላ ቦታ ላለማዛወር ውል ገብቷል።
10. በየደረጃ ያሉ ሰብል ጥበቃ ባለሙያዎች ወይም እንስቴክተሮች የታገዱ፣ያልተመዘገቡና የአገልግሎት ጊዜው ያለፈበት ፀረ-ተባይ ሲሸጥ ከተገኙ ወይም ከደንብና መመሪያ ውጭ ሲሸጥ ከተገኙ ለሕግ አቅርቦ የማስቀጣትና ለንግድ፣ ኢንዱስትሪና ትራንስፖርት ልማት ቢሮ በማሳወቅ ንግድ ፍቃዱን እስከ ማሰረዝ መብት አላቸው።

11. ድርጅቱ ወይም ግለሰቡ የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀቱን ለቢሮው ሳያሳውቀው በሌላ ሰው ስም ላለማዛወር ውል ገብቷል።

12. ይህ ውል ከ----- ዓ.ም እስከ ----- ዓ.ም የፀና ሆኖ እንደገና ይታደሳል።

ውሉን ያዘጋጀው

ስም-----

ፊርማ -----

ማዕረግ-----

ቀን-----

ውሉን ያረጋገጠው

ስም-----

ፊርማ-----

ማዕረግ-----

ቀን-----

ውል ሰጪ

ስም -----

ፊርማ-----

ማዕረግ-----

ቀን-----

ውል ተቀባይ

ስም-----

ፊርማ-----

ማዕረግ-----

ቀን-----

እማኞች

ስም ፊርማ ቀን

1ኛ----- ----- -----

2ኛ----- ----- -----

3ኛ----- ----- -----

ውሉን ያፀደቀው

ስም-----

ፊርማ-----

ማዕረግ-----

ቀን-----

በፀረ - ተባይ ንግድ ስራ ላይ ለሚሠማሩ ግለሰቦች ወይም ድርጅቶች የሚሞሉአቸው መስፈርቶች (በወረዳ ባለሙያ የሚሞላ)

1. የፈቃድ ዓይነት -----

2. የአመልካች ስም -----

3. አድራሻ፣ቤ/ገ/ክ ----ዞን ----ወረዳ ----ከተማ ----ቀበሌ -----የቤት ቁጥር ----ስልክ ቁጥር --

3.1 የተቀጠሪ የባለሙያ ስም ----- ሥራ -----

3.2 አድራሻ -----ከተማ -----ወረዳ -----ቀበሌ ----የቤት ቁጥር ----ስልክ ቁጥር -----

3.3 የትምህርት ደረጃ ----- የትምህርት ዓይነት -----

3.4 የአገልግሎት ዘመን ጠቅላላ -----በሰብል ጥበቃ/ሰብል ልማት -----

3.5 የቅጥር ውል ሁኔታ ----- ቅጥሩ የሚቆዩበት ጊዜ -----

4. የመጋዘን ሁኔታ

4.1 አድራሻ ከተማ ----- ወረዳ ----- ቀበሌ ----- የቤት ቁ-----

4.2 የመጋዘን ስፋት ----- ሜ.ካሬ -----፣ በሮች ብዛት -----

- 4.3 ወለሉ -----
- 4.4 መስኮቶች ብዛት ----- ስፋት -----
- 4.5 ጣሪያው ርዝመት ----- ሜትር -----
- 4.6 የገላ መታጠቢያ -----መፀዳጃ ቤት----- ውሃ ----- መብራት --
- 4.7 የእሣት አደጋ መላከል ብዛት ----- የሚሠራ ----- የማይሠራ -----
- 4.8 የአጥር ግቢው ስፋት ----- ለብቻው የተከለለ ነው ----- አይደለም
5. መከላከያ ትጥቅ ዓይነትና ብዛት፡- ቱታ -----ቦት ጫማ -----ጓጓት -----የዓይን መነጽር -----ማስክ የአቧራ ----- የጋዝ -----
6. የመረጃ አያያዝ
- 6.1 መዝገብ አለ ----- የለም -----
- 6.2 የተሸጠውን ዓይነት ያሳያል ----- አያሳይም -----
- 6.3 የተሸጠውን መጠን ያሳያል ----- አያሳይም -----
- 6.4 የተሸጠውን ቀን ያሳያል ----- አያሳይም -----
- 6.5 የተሸጠለትን ግለሰብ ወይም ድርጅት ያሳያል ----- አያሳይም -----
- 6.6 በጥቅም ላይ የዋለው መጠንና ዓይነት ያሳያል ----- አያሳይም -----
7. ድርጅቱ ከቤት የሚሸጣቸው ወይም በመጋዘኑ የሚያከማቻቸው ሌሎች ቁሳቁሶች ካሉ
- 7.1 የሰው መድሃኒት አለ ----- የለም -----
- 7.2 የእንስሳት መድሃኒት አለ ----- የለም -----
- 7.3 የምግብ መድሃኒት አለ ----- የለም -----
- 7.4 ሌሎች ቁሳቁሶች አለ ----- የለም -----
8. በፀረ-ተባይ ስራ የሚሠማሩ ግለሰቦች ወይም ድርጅቶች በተጨማሪ የሚያሟሏቸው ቁሳቁሶች
- 8.1 የተዘጋጀ የመርጫ መሣሪያ ዓይነትና ብዛት
 ናኘሣክ ----- የሚሠራ -----የማይሠራ -----
 ማቀነናሻ----- የሚሠራ ----- የሚሠራ -----
- 8.2 የተዘጋጀ ጋዝ ማጠጫ ሽራ መለጠፊያ ኘላስተር -----ሌሎች-----
- 8.3 የእጅ መሣሪያዎች መፍቻ -----መቆራረጫ -----ሌሎች ካሉ -----
9. ምርመራውን ያከናውኑት ባለሙያዎች አስተያየት -----
10. የተቆጣጠሪዎች/ኢንስፔክተሮች ሙሉ ስምና ኃላፊነት፣ -----
<u>ስም</u>	<u>የኃላፊነት ደረጃ</u>	<u>ፊርማ</u>	<u>ቀን</u>
1. -----	-----	-----	-----

2. ----- -- -----

3. -----

12/ የፈቀደው ጽ/ቤት/የቅርብ ኃላፊ አስተያየት -----

<u>ስም</u>	<u>የኃላፊነት ደረጃ</u>	<u>ፊርማ</u>	<u>ቀን</u>
-----------	-------------------	------------	-----------

ማስታወሻ:- ይህ ቅጽ የፀረ-ተባይ ብቃት ማረጋገጫ ፈቃድ በሚታደስበት ጊዜ ሁሉ ይሞላል።

- ቅጹ በትክክል መሞላቱን ለማረጋገጥ ኤንስፔክተሮች እንደአስፈላጊነቱ ክትትል ሊያደርጉ ይችላሉ።
- ባለሙያዎች ቅጹን ሲሞሉ በትክክለኝነቱን መረጋገጥ አለባቸው። በወሽትና በልተረጋገጠ መረጃ ከሞሉ ተጠያቂ ይሆናሉ።
- ቅጹ የሚሞሉት ሁለት የዘርፉ ባለሙያ መሆን አለባቸው።